

Jaarverslag Leerplicht / RMC

2019 / 2020

Voorwoord wethouder Carine Bloemhoff

Alle kinderen en jongeren hebben recht op onderwijs en verdienen gelijke kansen om zich optimaal te ontwikkelen. Hierbij bied ik u het jaarverslag leerplicht en RMC over het schooljaar 2019-2020 aan. Als wethouder onderwijs van de gemeente Groningen onderschrijf ik het belang van leerplicht en RMC. Elk kind en elke jongere heeft recht op onderwijs. Leerplicht en RMC spelen een belangrijke rol bij de borging van dit recht.

Het doel van leerplicht en RMC is dat alle kinderen naar school gaan en minimaal een startkwalificatie halen. Voor wie dit niet mogelijk is moet een passend alternatief beschikbaar zijn. Samen met de partners in het onderwijs, WIJ Groningen, de GGD en andere ketenpartners doen de leerplichtambtenaren en de RMC trajectbegeleiders er alles aan om dit te bereiken. Voor elk kind een plek op school met extra ondersteuning als dit wenselijk is vanuit bijvoorbeeld de jeugdhulp. Of een passend alternatief op een plek waar 1 op 1 begeleiding mogelijk is als het op school niet lukt. Extra coaching voor de student op het MBO die dreigt uit te vallen door problemen thuis of financiële zorgen. Dit zijn slechts voorbeelden van situaties die zich voordoen en waarbij alleen een gezamenlijke aanpak helpt. Deze gezamenlijk aanpak heeft de afgelopen jaren steeds meer vorm gekregen en we ontwikkelen dit steeds verder.

Het afgelopen schooljaar was een bijzonder jaar en is eigenlijk met geen enkel voorgaand schooljaar te vergelijken. In maart gingen de scholen dicht als gevolg van de Coronacrisis. Bijna alle kinderen en jongeren kregen online- en thuisonderwijs. Scholen waren alleen toegankelijk voor kwetsbare jongeren en kinderen van ouders met een cruciaal beroep. Ik heb gezien dat ook in deze situatie hard is gewerkt om alle jongeren in beeld te krijgen en te houden. Alle partijen hebben met elkaar de schouders eronder gezet om het thuisonderwijs en online onderwijs mogelijk te maken en de noodopvang op de scholen en bij de kinderopvang zo goed mogelijk te organiseren. Dit waardeer ik zeer.

Op dit moment is de Coronacrisis nog steeds niet voorbij en hebben we opnieuw te maken met een lockdown waarbij de scholen grotendeels gesloten zijn. Mijn wens is dat alle kinderen en jongeren op zeer korte termijn weer naar school kunnen gaan, zodat ze weer kunnen leren in een omgeving waar dat het beste kan: op school! Ook hoop ik dat kinderen en jongeren die een alternatief traject nodig hebben gaan profiteren van de ervaringen die we nu opdoen met online-onderwijs thuis, zodat zij ook de kans krijgen om hun talenten maximaal te ontwikkelen. Ik wens ieder die hier een rol in heeft veel succes en wens u plezier bij het lezen van het jaarverslag.

Carine Bloemhoff,
wethouder Onderwijs
gemeente Groningen

Inleiding

Op basis van ex. artikel 25 van de Leerplichtwet is het college verplicht de raad te informeren over de resultaten van de leerplicht in de gemeente. Voor u ligt het jaarverslag leerplicht en RMC van het schooljaar 2019/2020. We nemen in het jaarverslag ook de resultaten van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt mee. Na de cijfers en informatie over het schooljaar 2019/2020 is aan het einde van het verslag enige achtergrondinformatie opgenomen over leerplicht en RMC voor de lezer die nog niet zoveel afweet van deze onderwerpen.

De gemeentelijke taken met betrekking tot leerplicht en RMC worden uitgevoerd door de medewerkers van de afdeling DMO Leerlingzaken. De afdeling Leerlingzaken levert een bijdrage aan de uitvoering van het programma onderwijs. Zonder diploma's is het lastig om je talenten in het leven te kunnen inzetten en om werk te vinden en te behouden. Daarom willen we dat kinderen en jongeren hun school afmaken. Leerplicht en RMC waarborgen het recht op onderwijs van de 5 tot 23 jarigen in onze gemeente en de RMC regio.

De kerntaak van leerplicht en RMC is het terugdringen van verzuim en schooluitval van leerlingen, waarbij preventie, signalering, advisering en verwijzing minstens zo belangrijk is als handhaving. Samen met het kind, de jongere, de ouders, het onderwijs, diverse ketenpartners en collega's van andere gemeentelijke afdelingen zorgen we ervoor dat kinderen en jongeren naar school kunnen gaan. Waar school niet haalbaar is zoeken we naar een passend alternatief.

In het jaarverslag leest u hier meer over.

Cijfers scholen en doelgroep 0 tot 23 jaar

Scholen in de gemeente Groningen

Aantal scholen per 3 november 2020, verdeeld naar schoolsoort

Basisscholen: 52

SBO: 4

(V)SO: 18

Voortgezet onderwijs: 12 scholen 30 locaties

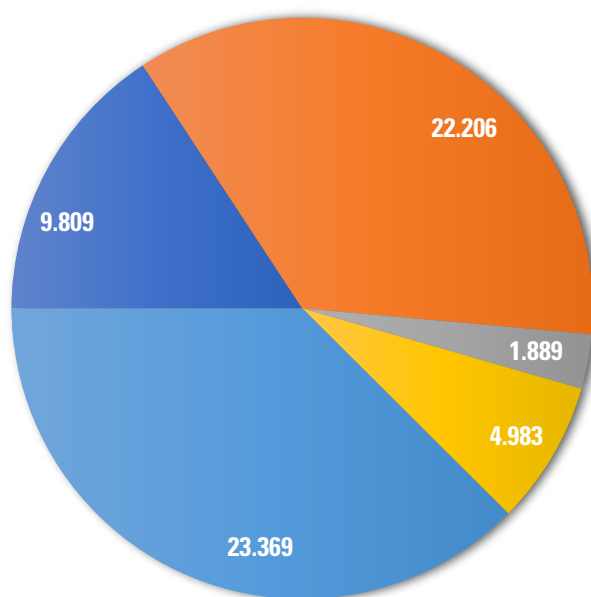
MBO: 4 scholen 16 vestigingen

Bron: DUO publicatiedatum 3 november 2020

De doelgroep

Aantal jongeren van 0 tot 23 jaar, gedurende het schooljaar 19/20 ingeschreven of ingeschreven geweest bij de gemeente Groningen in de Basis Registratie Personen, ingedeeld naar leerplichtstatus

2019 / 2020

Totaal 62.256

- nog niet leerplichtig (0 tot 5 jaar)
- leerplichtig (5 tot 16 jaar)
- kwalificatie plichtig (16 tot 18 jaar)
- boven leerplichtig (18 tot 23 jaar)
- startkwalificatie behaald (vallen niet meer onder leerplichtwet of RMC wetgeving)

In het schooljaar 2019-2020 telde de gemeente Groningen 62.256 jongeren tussen 0 en 23 jaar. Het jaar daarvoor waren er 62.273.

Leerplicht

Terugblik op het schooljaar 2019/2020

Het schooljaar 2019/2020 was een bijzonder jaar. Vanaf november nam het aantal verzuimmeldingen toe en er was veel werkdruk bij de leerplichtambtenaren. Dit is aangekaart bij het college en er is toen besloten om extra middelen beschikbaar te stellen om de werkdruk te verlagen. Deze uitbreiding van formatie is in de begroting van 2021 structureel opgenomen.

In maart gingen de scholen dicht en lag opeens alles stil als gevolg van de coronacrisis. Het gewone werk was er niet meer, maar er waren veel zorgen omdat alle kinderen en jongeren waren aangewezen op thuisonderwijs en onderwijs op afstand. Minister Slob meldde dat alle leerplichtambtenaren deurbelbezoeken moesten afleggen om in contact te blijven met gezinnen en jongeren. Om hier uitvoering aan te kunnen geven maakten we gebruik van de contacten en structuren die we in voorgaande jaren hebben ontwikkeld met de partners van onderwijs, WIJ en GGD. Met elkaar hebben we er op alle mogelijke manieren voor gezorgd dat kinderen en jongeren in beeld bleven. Ook de jongeren die buiten de gemeente Groningen naar school gaan hebben we hierin meegenomen. De leerplichtambtenaren hebben alle scholen met leerlingen uit onze gemeente gebeld en ondersteuning geboden waar dit nodig was. De rol van de leerplichtambtenaar was in deze periode anders, er werd niet gehandhaafd, maar alles werd op alles gezet om het leerrecht van kinderen, ook tijdens de lockdown, zo goed mogelijk te beschermen.

Absoluut verzuim

Afgelopen schooljaar kregen we bij Leerlingzaken via DUO 1139 meldingen van absoluut verzuim. Hierbij komt het voor dat we over 1 kind meerdere meldingen ontvangen. In schooljaar 2018/2019 was er 2620 keer sprake van absoluut verzuim. Ieder schooljaar is er een piek in het aantal absoluut verzuimers rond de zomervakantie. De ene onderwijsinstelling schrijft uit, maar het vervolgonderwijs schrijft de leerlingen nog niet in. Dit geldt met name voor de leerlingen die overstappen van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. In het afgelopen schooljaar sloten de in- en uitschrijvingen beter bij elkaar aan waardoor het aantal meldingen sterk is gedaald en dat is positief. Hierdoor komen de kinderen waarvoor echt nog geen school gevonden is sneller in beeld.

Bij veel meldingen (917) bleek er gelukkig toch een school te zijn voor het kind en hoefde de leerplichtambtenaar niet in actie te komen. Ook waren er verhuizingen te laat doorgegeven door de ouders waardoor er een foutieve melding van absoluut verzuim werd gedaan (57). Voor de resterende 165 meldingen is de leerplichtambtenaar ingeschakeld (het jaar ervoor 223). We hebben dit jaar 48 kinderen teruggeleid naar school (29%); 23 jongeren zijn 18 jaar geworden en zijn opgepakt door het RMC; 4 jongeren zijn toegeleid naar route arbeid en 4 naar dagbesteding, deze jongeren zijn niet meer kwalificatieplichtig. Opvallend is het aantal jongeren dat na absoluut verzuim een vrijstelling heeft gekregen (51). Bij 18 kinderen werd dit veroorzaakt doordat de vrijstelling te laat werd aangevraagd of afgegeven. Deze kinderen hadden in het schooljaar 18/19 ook een vrijstelling. Bij 11 kinderen ging het om ouders die waren vertrokken naar het buitenland waarvoor nog geen vrijstelling was geregeld. Kortom: we kunnen het aantal absoluut verzuim meldingen verminderen wanneer we vrijstellingen beter op elkaar aan laten sluiten en tijdig af kunnen geven. Voor 35 kinderen was er op de peildatum 1-8-2020 nog geen oplossing. Dit betrof vooral leerlingen die al wel een school hadden gevonden maar nog niet waren ingeschreven. Een aantal jongeren konden we niet bereiken op hun adres van inschrijving, in deze situaties wordt het adres onderzocht door de collega's van burgerzaken. Concreet waren we aan het begin van het schooljaar 2020-2021 nog met 9 jongeren en hun ouders in gesprek over een passend vervolg.

Relatief en luxe verzuim

Er werd in het schooljaar 2019/2020 863 keer melding gemaakt van relatief verzuim, een jaar eerder werden 1070 situaties onderzocht.

Uit de cijfers blijkt dat het aantal meldingen vanaf november groter was dan het jaar ervoor, maar nadat de scholen in maart werden gesloten werd er weinig verzuim gemeld. De meldingen die wel werden gedaan tijdens de Corona crisis hadden vooral te maken met zorgen van de school over een leerling in relatie tot de thuissituatie of het onderwijs op afstand. Leerplichtambtenaren gingen in gesprek met ouders en kinderen om deze zorgen in beeld te krijgen en de juiste ondersteuning in gang te zetten. Hierbij werd veelvuldig samengewerkt met de partners. Er werd vanaf maart in navolging van het landelijk beleid niet gehandhaafd.

De leerplichtambtenaar maakt alleen proces-verbalen op als de andere drie routes van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (vrijwillige jeugdhulp, Halt-straft, dwang in civielrechtelijk kader) niet wenselijk of niet haalbaar zijn. Dit was 34 keer het geval. Het zogenaamde luxe verzuim is gedaald van 66 naar 47 meldingen. Dit komt vooral voor op de basisscholen (33 meldingen). Er werd 4 keer een proces verbaal opgemaakt voor luxe verzuim.

Langdurig relatief verzuim

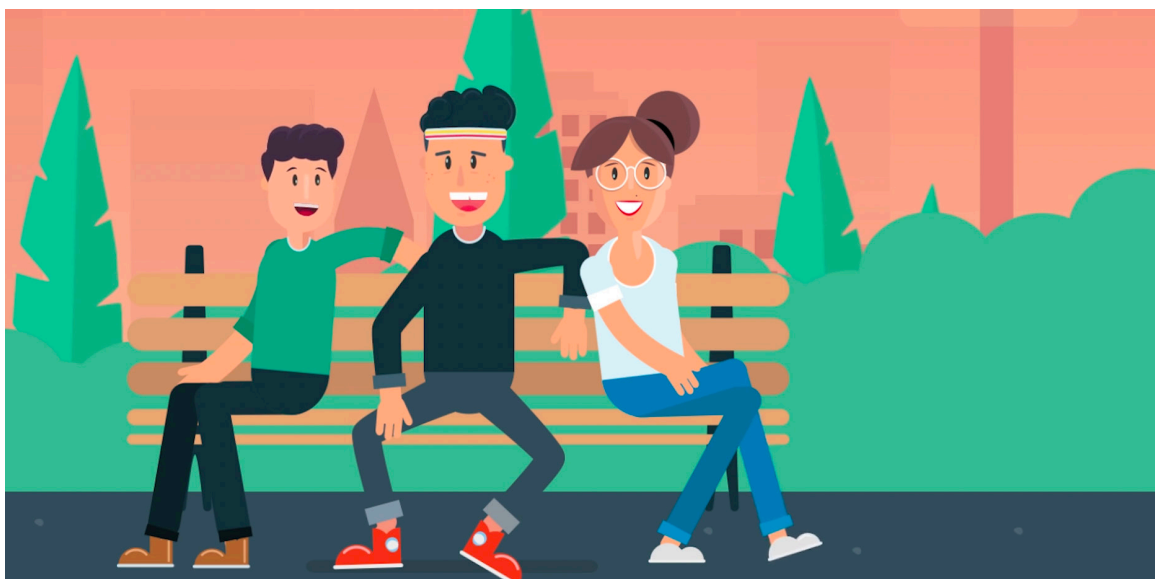
Langdurig relatief verzuim gaat over langdurig ongeoorloofd verzuim van jongeren met een schoolinschrijving. Deze term is van toepassing als het verzuim langer duurt dan 4 weken. In 2019-2020 was dit bij 44 jongeren het geval (het jaar ervoor 64). Van deze jongeren zijn 32 langer dan 3 maanden niet naar school gegaan (het jaar ervoor 43). Het aantal is gedaald, maar relatief gezien gingen meer kinderen langer dan 3 maanden niet naar school. Deze kinderen waren wel goed in beeld en hebben waar dat mogelijk was tijdens deze periode een passend aanbod gekregen in de vorm van begeleiding bij schoolwerk thuis, jeugdhulp en/of een combinatie daarvan.

De meeste kinderen zijn gedurende het schooljaar teruggeleid naar school of een schoolvervangend traject. Voor 6 kinderen was op 1 augustus 2020 nog geen oplossing. Inmiddels zijn 2 van hen terug naar school, voor 2 jongeren is tijdelijk dagbesteding en jeugdhulp ingezet en 1 jongere is inmiddels 18 geworden en wordt begeleid door het RMC. Voor 1 leerling wordt nog gezocht naar vervolgmogelijkheden.

Vrijstellingen

In het schooljaar 2019-2020 hadden 173 kinderen een vrijstelling. Het schooljaar daarvoor waren in totaal 139 kinderen vrijgesteld van onderwijs. De stijging van 34 is verdeeld over de verschillende soorten vrijstellingen, waarbij de toename bij vrijstelling 5 onder a (+17) en 5 onder c (+8) het meest opvalt.

Op het aantal vrijstellingen 5 onder c (38) hebben we geen invloed. Deze kinderen volgen onderwijs in het buitenland en hoeven zich daarom niet in te schrijven bij een school in Nederland. De vrijstelling wordt van rechtswege afgegeven door de leerplichtambtenaar als de ouders aan de daarvoor gestelde criteria voldoen. Ze moeten o.a. aantonen dat hun kind staat ingeschreven bij een school in het buitenland.

Ook de vrijstellingen 5 onder a worden van rechtswege toegekend. In de leerplichtwet staat dat een onafhankelijk arts de aanvraag moet beoordelen. Als de arts oordeelt dat het desbetreffende kind niet (meer) kan worden toegelaten tot een school op basis van psychische en/of lichamelijke klachten, adviseert hij positief over de vrijstelling. Met dit advies kan de vrijstelling niet worden geweigerd door de leerplichtambtenaar. Om het aantal vrijstellingen 5 onder a te laten dalen moeten we voorkomen dat ouders hier een beroep op willen doen. Een groot deel van deze kinderen heeft nog nooit een school bezocht, het afgelopen jaar 53 van de 96. Deze kinderen zijn vrijgesteld toen ze leerplichtig werden, waarbij de vrijstelling vaak eerst voor een jaar werd afgegeven en verlengd. De andere 43 kinderen hebben wel onderwijs gevolgd, maar zijn vastgelopen op school en uitgevallen. Dit gebeurt het vaakst op het speciaal onderwijs, maar helaas zagen we afgelopen schooljaar ook meer vrijstellingen 5 onder a na uitval bij het basis- en voortgezet onderwijs.

Het thuiszitterspact heeft vorig jaar een verdiepend onderzoek gedaan naar de kinderen waarvoor in schooljaar 2018-2019 een dergelijke vrijstelling is afgegeven. Dat gaan we ook doen wat betreft de vrijstellingen van schooljaar 2019-2020. De verbeterpunten van het verdiepend onderzoek zijn vertaald in acties, waarmee geborgd wordt dat alle bij het kind betrokken partners in de toekomst gezamenlijk kijken naar onderwijsmogelijkheden voor het kind. Bij voorkeur voordat er door de ouders een beroep wordt gedaan op vrijstelling 5 onder a. We gaan in gesprek met de organisaties waar veel van deze kinderen overdag naar toe gaan voordat ze leerplichtig zijn, zoals bijvoorbeeld Cosis en Accare. Het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO ontwikkelt samen met WIJ Groningen en de gemeente (DMO beleid en leerplicht) een gecombineerd aanbod van onderwijs en zorg voor deze jonge kinderen. Wat hierbij kan helpen is de wetwijziging die volgend jaar wordt aangeboden aan de Raad van State. Hierin wordt geregeld dat het Samenwerkingsverband een rapport moet opstellen over het onderwijs- en ontwikkelperspectief van het kind. De arts moet dit rapport mee laten wegen in zijn advies aan de leerplichtambtenaar. In onze gemeente betrekken we alle partners van het thuiszitterspact bij dit proces. Hiermee beogen we, dat ook kinderen die psychisch en fysiek niet direct of niet meer passen in het reguliere onderwijssysteem perspectief behouden op onderwijs en hun talenten kunnen ontwikkelen.

Tenslotte noemen we hier nog een ontwikkeling bij de vrijstellingen 5 onder b, op basis van levensbeschouwelijke richting. Er is ook bij dit artikel in de leerplichtwet een wetwijziging in voorbereiding. Ouders moeten in de toekomst een door de onderwijsinspectie goedgekeurd onderwijsplan indienen bij de leerplichtambtenaar wanneer ze hier een beroep op willen doen. Hiermee wordt enigszins geborgd dat deze kinderen thuis onderwijs krijgen.

Preventieve activiteiten op het V(S)O

Het voorkomen van schoolverzuim en het vroegtijdig signaleren en aanpakken van problematiek bij leerlingen is van groot belang. Ook in het afgelopen schooljaar zijn hierover op alle V(S)O scholen overleggen geweest van het zogenaamde AOJ-team (Aansluiting Onderwijs Jeugdhulp). Dit team is een vijfhoek van onderwijs, samenwerkingsverband Passend Onderwijs, VO-WIJ, JGZ en leerplicht.

Daarnaast zijn op alle V(S)O scholen door de leerplichtambtenaren preventieve verzuimgesprekken gevoerd. Deze gesprekken vinden op school plaats wanneer er sprake is van beginnend verzuim. In de gesprekken worden jongeren (en soms ook hun ouders) gewezen op de gevolgen van aanhoudend verzuim. Regelmatig komt er tijdens een preventief gesprek naar voren dat een jongere verzuimt door bijvoorbeeld problemen in de thuissituatie of problemen op school. Op die momenten wordt samen met de jongere gekeken of er behoefte is aan extra ondersteuning of jeugdhulp. Verzuim is dan een signaal voor achterliggende problematiek, waar de leerplichtambtenaar adequaat op in kan spelen om erger te voorkomen. Er wordt contact gelegd met de VO WIJ medewerker van de school. Soms wordt ook de jeugdarts ingeschakeld, bijvoorbeeld wanneer er onduidelijkheid is over de oorzaak van het verzuim en hier mogelijk medische problematiek aan ten grondslag ligt.

Naast de spreekuren geven de leerplichtambtenaren voorlichtingen aan docenten, ouders en leerlingen en hebben ze een adviserende en signalerende rol wat betreft de verzuimaanpak op de scholen. Voor de voorlichtingen hebben de leerplichtambtenaren aan het begin van het schooljaar een nieuwe power point presentatie ontwikkeld. Op verzoek wordt deelgenomen aan meerpartijenoverleggen (MPO's) over leerlingen die problemen ondervinden op school of thuis maar nog niet wettelijk verzuimen.

Preventieve activiteiten op het PO

Ook op het PO is een aantal voorlichtingen gegeven aan schoolteams en ouders. Spreekuren houden we hier niet, omdat we jonge kinderen altijd samen met de ouders willen spreken. Het concept van de AOJ teams wilden we in

schooljaar 2019-2020 ook invoeren in het PO, maar dit is door de coronacrisis niet volledig gelukt. Leerplichtambtenaren hebben afgelopen schooljaar wel contact gezocht met alle basisscholen en bij zorgen over kinderen of afwezigheid tijdens online-onderwijs werden ze door de scholen veelvuldig benaderd voor advies en hulp. Partners van WIJ en GGD werden op casusniveau ingeschakeld waar dat wenselijk was en datzelfde geldt voor het samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO. De implementatie van de AOJ'teams, waarin op elke school de vijfhoek school-samenwerkingsverband-WIJ-GGD-leerplicht nauw samenwerkt om onderwijs voor elk kind mogelijk te maken, is opnieuw opgenomen in het uitvoeringsplan van het thuiszitterspact.

Aanpak problematische jeugdgroepen

In het afgelopen schooljaar waren meerdere leerplichtambtenaren betrokken bij de aanpak problematische jeugdgroepen (PJG). Bij deze aanpak wordt intensief en methodisch samengewerkt door professionals van verschillende organisaties. De leerplichtambtenaar heeft een belangrijke rol wanneer er sprake is van schoolverzuim bij deze jongeren. In schooljaar 2020-2021 blijven we hieraan deelnemen.

Thuiszitters

Het begrip thuiszitters wordt wisselend gedefinieerd. Tot en met 1 oktober 2020 hanteert het ministerie de volgende landelijke definitie: thuiszitters zijn alle kwalificatie- of leerplichtige jongeren die meer dan drie maanden absoluut of langdurig relatief verzuimen. Er wordt gewerkt naar een landelijke eenduidige definitie waarin ook jongeren die korter dan 3 maanden thuis zitten worden meegeteld.

Uitgaande van deze definitie telde de gemeente Groningen in schooljaar 2019/2020 99 thuiszitters (67 AV en 32 LRV). Vorig schooljaar 83 (40 AV en 43 LRV). De toename van absoluut verzuim langer dan 3 maanden is grotendeels veroorzaakt doordat vrijstellingsprocedures te laat zijn gestart of door diverse oorzaken te lang hebben geduurd. Zoals eerder gezegd is het langdurig relatief verzuim gedaald.

In juni 2018 is door de gemeente Groningen samen met onderwijs (PO, VO en MBO), WIJ en GGD een lokaal thuiszitterspact ondertekend. Het thuiszitterspact heeft als motto 'Elke thuiszitter is er één teveel!' We vatten het begrip thuiszitters hierbij ruimer op dan het ministerie. Ook kinderen met problematisch geoorloofd verzuim en kinderen die korter dan 3 maanden thuis zitten tellen we mee.

Het Thuiszitterspact liep tot augustus 2020. We hebben veel bereikt, maar er is ook nog veel te doen. De centrale ambitie van het pact was: vanaf augustus 2020 mag geen enkel kind/jongere onder de 18 jaar langer dan 3 maanden thuiszitten zonder een aanbod van passend onderwijs en/of zorg. Deze ambitie hebben we nog niet gehaald, de problematiek is complex en daarnaast heeft de Corona crisis tegengewerkt. De opdracht van het Thuiszitterspact is door de bestuurders verlengd tot 2024, waarbij tevens de aansluiting onderwijs - jeugdhulp is opgenomen. Op dit moment wordt het actieplan thuiszitterspact 2.0 uitgewerkt.

Cijfers leerplicht

Absoluut verzuim

Oorzaak / uitstroom absoluut verzuim	Aantal 2019/2020	Aantal 2018/2019	Aantal 2017/2018	Aantal 2016/2017
Onterechte melding ¹	917	2338	235	253
Buiten de regio verhuisd ²	57	60	52	49
vrijstelling van inschrijving	51	38	32	27
(terug) naar school	48	106	41	42
Route Arbeid (niet meer kwalificatie plichtig VSO)	4	3	7	11
18 jaar geworden	23	15	14	19
Dagbesteding	4			
Proces verbaal	0		2	
Detentie	0	1		1
Nog niet opgelost op 01-08-2020	35	59	40	30
Totaal	1139	2620	423	432

¹ School had inschrijving niet doorgegeven, diploma te laat doorgegeven, jongere had startkwalificatie

² Zowel jongeren naar andere gemeente als vertrokken met onbekende bestemming

Relatief verzuim en luxe verzuim

Soort onderwijs bij relatief en luxe verzuim

Soort onderwijs	Relatief verzuim 2019/2020	Luxe verzuim 2019/2020
PO	114	33
SO	15	1
VO	428	11
(V)SO	69	1
MBO	237	1
Totaal	863	47

Afhandeling bij relatief en luxe verzuim

Afhandeling	Relatief verzuim	Luxe verzuim	Totaal 2019/2020	Totaal 2018/2019	Totaal 2017/2018
Waarschuwing tijdens gesprek	305	28	333	478	413
Proces –verbaal	34	4	38	77	70
HALT	40		40	60	43
Schriftelijke waarschuwing	41		41	44	44
Geen straf nodig	420	15	435	477	380
Brief kennisgeving verzuim	22		22		
Melding SVB	1		1		1
Totaal	863	47	910	1136	951

Langdurig relatief verzuim

Schooljaar 2019/2020	(Speciaal) basis onderwijs	(Voortgezet) speciaal onderwijs	Voortgezet onderwijs	Middelbaar beroepsonderwijs
Bij aanvang schooljaar	0	1	6	0
Nieuwe thuiszitters	3	14	18	2
Langer dan 3 maand	2	11	17	2
Verhuisd	0	0	1	0
18 jaar geworden	0	0	0	1
Opgelost	3	12	20	1
Actueel 01-08-2020	0	3	3	0
Totaal aantal thuiszitters	3	15	24	2
Totaal: 44				

Schooljaar 2018/2019	(Speciaal) basis onderwijs	(Voortgezet) speciaal onderwijs	Voortgezet onderwijs	Middelbaar beroepsonderwijs
Bij aanvang schooljaar	1	2	3	0
Nieuwe thuiszitters	8	25	23	2
Langer dan 3 maand	4	18	20	1
Verhuisd	2	4	1	0
18 jaar geworden	0	1	0	0
Opgelost	7	21	17	2
Actueel 01-08-2019	0	1	8	0
Totaal aantal thuiszitters	9	27	26	2
Totaal: 64				

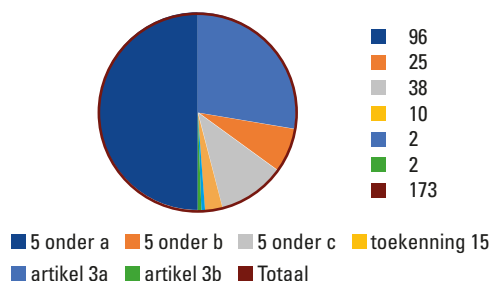
Vrijstelling

Vrijstelling per schoolsoort 2019 / 2020

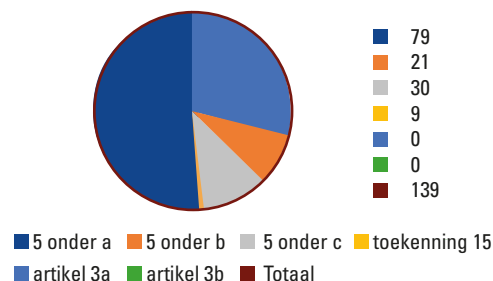
Soort Vrijstelling onderwijs	(S)BO	(V)SO	VO	MBO	Geen onderwijs	Totaal
5 onder a	10	19	14	0	53	96
5 onder b	1	0	0	0	24	25
5 onder c	12	0	18	1	7	38
toekenning 15	nvt	1	5	3	1	10
artikel 3a	nvt	0	2	nvt	nvt	2
artikel 3b	nvt	1	1	0	nvt	2
Totaal						173

Vrijstelling per schooljaar

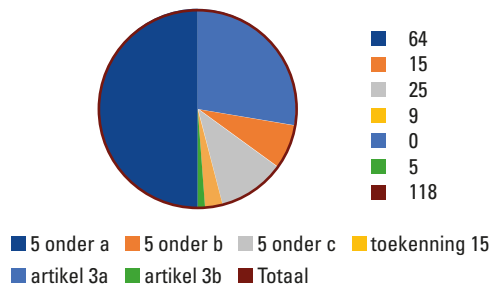
Schooljaar 2019 / 2020

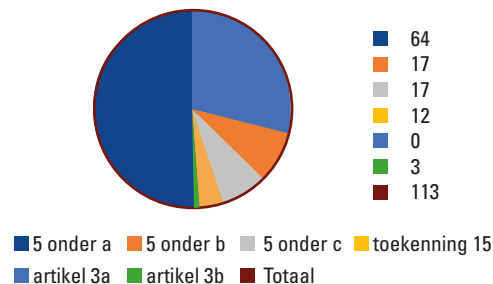
Schooljaar 2018 / 2019

Schooljaar 2017 / 2018

Schooljaar 2016 / 2017

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Jongeren kunnen zich dan ontplooiën en ontwikkelen. Om een goede kans te maken op de arbeidsmarkt is het behalen van een startkwalificatie belangrijk. De opdracht van het RMC is het voorkomen en terugdringen van het aantal jongeren tot 23 jaar dat voortijdig het onderwijs verlaat. We stimuleren alle jongeren, voor zover mogelijk, een startkwalificatie te behalen zodat ze een goede kans maken op de arbeidsmarkt en mee kunnen doen in de samenleving.

Vanaf maart 2020 hebben we te maken met de coronacrisis. Dit heeft grote gevolgen voor iedereen maar ook zeker voor de jongeren die wij begeleiden. De gevolgen van de coronacrisis zijn voor jongeren groot, ze worden flink geraakt. Met name de jongeren die weinig gestructureerd zijn, moeite hebben met de discipline om zelfstandig te leren en minder intrinsiek gemotiveerd zijn, ook de jongeren die al voor de lockdown zwak presteerden en een onrustige thuissituatie hebben zijn hard getroffen.

Jongeren ervaren problemen met school. Er zijn op het MBO in het algemeen weinig contacturen. Veel lessen zijn online en jongeren vinden het moeilijk om gemotiveerd te blijven en de concentratie voor school vast te houden. Jongeren die bijvoorbeeld de opleidingen horeca, kapper, evenementen volgen zien geen toekomstperspectief. Ook kunnen jongeren soms niet naar school omdat er lessen uitvallen door docenten die ziek zijn of in quarantaine zitten. Het vinden van stageplaatsen is ook problematisch. De oorzaken van de tekorten verschillen per opleiding. In de zorg is bijvoorbeeld het niet kunnen geven van goede begeleiding een belangrijke oorzaak. Kapperszaken zijn over het algemeen klein. Een extra kracht, een stagiair, neemt letterlijk teveel plek in. Er wordt door het onderwijs veel aan gedaan om extra stageplaatsen te vinden. Zo wordt er extra ingezet op coördinatoren en docenten die studenten helpen bij het vinden van stageplekken. Ook binnen de eigen organisatie wordt gekeken naar mogelijke opdrachten en stageplekken.

Veel jongeren verliezen hun (bij)banen en raken in financiële problemen. Thuiswonende jongeren kunnen geen of beperkt aanspraak maken op een uitkering en krijgen door verlies van inkomen in toenemende mate te maken met schulden. Ook zijn er jongeren die het huis uit moeten of willen omdat het thuis niet meer gaat. Door stress en spanningen of omdat ouders hen financieel niet meer kunnen of willen steunen.

Vsv-ers zijn in het bijzonder kwetsbaar. Zij hebben een bovengemiddelde kans om werkloos te worden. Zij hebben gedurende een recessie een lage kans om een baan te vinden, zij hebben geen startkwalificatie en doorgaans weinig werkervaring. Er wordt verveling ervaren. Door het wegvallen van sociale interactie door minder contact op school en stage, de sluiting van horeca, verbod op festivals etc. zitten er steeds meer jongeren in een sociaal isolement. Dit kan tot psychische problemen leiden zoals bijvoorbeeld somberheid en depressiviteit.

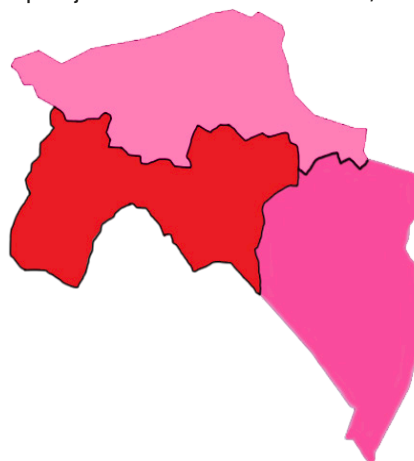
We maken ons zorgen over de gevolgen van de coronacrisis op de jongeren en zetten alles wat mogelijk is in om met de jongeren in contact te komen en blijven en ze zo goed mogelijk te begeleiden.

Regionale samenwerking

Gemeenten werken voor het uitvoeren van de RMC functie samen in regio's. Dit is wettelijk vastgelegd. In Nederland zijn alle gemeenten verdeeld over 40 regio's. Deze regio's zijn vastgelegd in de uitvoeringsregeling Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten.

De gemeente Groningen is de contactgemeente van de RMC regio Centraal en Westelijk Groningen. Het RMC werkt intensief samen met het VO en MBO onderwijs. Ook andere partijen zoals Werk- en Inkomen, WerkinZicht, Jeugdhulp, WMO etc. zijn goed betrokken.

- RMC Noord-Groningen-Eemsmond
- RMC Centraal en Westelijk Groningen
- RMC Oost Groningen

Regionaal programma

Gemeenten en scholen in de RMC-regio hebben de wettelijke taak elke vier jaar een regionaal programma op te stellen en uit te voeren ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen 12 en 23 jaar. Het nieuwe regionale programma is in schooljaar 2020-2021 van start gegaan.

Het uitgangspunt van het kabinet voor de vervolgaanpak is dat jongeren op school zitten, een baan hebben of een traject van leren en werken volgen. Daarbij is het doel dat jongeren zoveel als mogelijk een diploma halen op minimaal het niveau van een startkwalificatie. De afgelopen jaren is een koers ingezet waarbij het vsv-beleid is verbreed naar alle kwetsbare jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar.

Het onderwijs en de gemeenten hebben gewerkt aan een aanpak waarbij al deze jongeren in beeld zijn en de juiste ondersteuning krijgen. Niet alleen richting onderwijs, maar ook in begeleiding naar werk en zorg. Deze koers is sinds januari 2019 wettelijk verankerd en wordt structureel door de Rijksoverheid gefinancierd. Scholen en gemeenten krijgen gezamenlijk financiering voor de uitvoering van het regionale programma.

De minister geeft aan onverminderd te willen inzetten op het verlagen van het jaarlijks aantal nieuwe voortijdige schooluitvallers (vsv-ers). Ze wil hiermee bereiken dat we de stijging van het aantal nieuwe vsv-ers ombuigen tot maximaal 20.000 in 2024. Het kabinet erkent dat het niet voor alle jongeren (direct) haalbaar is om een startkwalificatie te halen. Als dit niet haalbaar is, is het belangrijk dat jongeren begeleid worden naar een plek op de arbeidsmarkt.

Het hoofddoel van het regionale programma is dat iedere jongere op school zit of werkt, en waar nodig zorg ontvangt. Daarnaast is de opdracht om maatregelen in te zetten op een of meerdere van onderstaande doelstellingen:

- Het verlagen van het regionaal aantal jaarlijks nieuwe voortijdig schoolverlaters tussen de 12-23 jaar waarmee wordt bijgedragen aan de landelijke doelstelling van maximaal 20.000 nieuwe vsv-ers in 2024
- Het vergroten van het aantal voortijdige uitvallers dat een jaar later terug naar school gaat
- Het vergroten van het aantal voortijdige schooluitvallers dat een jaar later aan het werk is
- Het monitoren en ondersteunen van jongeren die vanuit het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of de entreeopleiding met een getuigschrift of gediplomeerd uitstromen richting werk.

Preventie

Uiteraard willen we voorkomen dat jongeren uitvallen. Dat is de reden dat we vanuit het RMC veel inzet plegen binnen het onderwijs. Preventie vinden we erg belangrijk. RMC+ is een groot preventief project. Trajectbegeleiders uit de vier RMC regio's van de arbeidsmarktregio; provincie Groningen en RMC regio Noord-Midden Drenthe, zijn wekelijks op de vier MBO locaties aanwezig.

De trajectbegeleiders geven voorlichting aan de teams en aan studenten en spreken met de jongeren die verzuimen. Naast de voorlichting zit de meerwaarde van dit project in de focus op aanwezigheid op de locatie, de adviesfunctie in zaken waar verzuim een rol speelt en de effectiviteit van de gesprekken. Zodra er sprake is van verzuim, gaat de trajectbegeleider in gesprek met de jongere. Dit ongeacht de woongemeente van de jongere. Er wordt intensief samengewerkt met de docenten en mentoren. Ook de collega's van School als Wijk spelen in deze samenwerking een belangrijke rol.

Het schooljaar 2019-2020 was een bijzonder jaar. In maart kwam de wereld tot stilstand. Aanwezig zijn op school kon en mocht niet meer. Het onderwijs moest zich razendsnel aanpassen aan deze nieuwe situatie. Lessen moesten online gegeven worden, persoonlijke contacten werden onderhouden via whatsapp, beeldbellen en online bijeenkomsten. Het MBO heeft een enorme inspanning geleverd om het onderwijs zo normaal en kwalitatief goed als mogelijk vorm te geven. Dankzij deze inspanningen is het voor een groot deel van de studenten toch mogelijk het jaar goed af te ronden.

Het RMC+ preventiewerk op de scholen veranderde natuurlijk ook van aard. RMC+ medewerkers probeerden vanaf hun thuiswerkplek de school terzijde te staan en probeerden zo goed en zo kwaad als het ging studenten die uit beeld verdwenen te bereiken.

In schooljaar 2019-2020 zijn in totaal 690 preventiegesprekken gevoerd op 22 MBO locaties. Voor de gemeente Groningen waren dit er 183, waarvan 62 gesprekken met jongeren jonger dan 18 jaar en 121 gesprekken met jongeren van 18 jaar of ouder. In 60 % van de gevallen stopt of vermindert het ongeoorloofd verzuim aantoonbaar na een preventief gesprek. In 12,9 % van de gevallen gaat het verzuim door en wordt er een verzuimmelding gedaan bij het verzuimportaal van DUO. In 9 % van de gevallen wordt na een preventief gesprek doorverwezen naar de hulpverlening. Het aantal gesprekken is ten opzichte van 2018-2019 wat afgenomen. In 2018-2019 zijn er 889 gesprekken gevoerd. Dit heeft te maken met de kortere periode dat er geregistreerd is. Vanaf maart is er geen registratie bijgehouden.

Nieuwe vsv-ers

Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie behaald te hebben. Een startkwalificatie is een diploma op minimaal havo- vwo niveau of een diploma op mbo-2 niveau of hoger.

De landelijke trend is dat het aantal vsv-ers na een jarenlange daling weer stijgt. Dit zien we ook terug in onze RMC regio en in de gemeente Groningen. We doen er alles aan om het aantal vsv-ers weer te laten dalen. Door een sluitende registratie en goed contact met het onderwijs, werk- en inkomen en de jeugdhulp/WMO hebben we de jongeren die uitgevallen zijn of die verzuimen snel in beeld. We gaan dan zo snel mogelijk met ze in gesprek en denken met de jongeren mee over een passende vervolgstap. De begeleiding is gericht op het terugleiden naar school maar als dit niet mogelijk is gaan we samen met de jongeren op zoek naar werk. Vaak speelt er problematiek mee; psychische problemen, financiële problemen, problemen met wonen etc. Als dit aan de hand is, bieden we ondersteuning aan en schakelen we de juiste partijen in ons netwerk in.

De jongere staat in het middelpunt en wij bewegen mee.

Evenals in vorige jaren zien we drie belangrijke oorzaken van schooluitval. Allereerst de multi-problematiek waar veel jongeren mee te maken hebben. Het is vaak een combinatie van problemen zoals depressie, angsten, schulden, scheiding van ouders etc. Daarnaast kiezen veel jongeren al dan niet tijdelijk voor werk. Het aantal werkende onder deze doelgroep is landelijk toegenomen met 9%.

Ook verkeerde studiekeuzes speelt een duidelijke rol.

In schooljaar 2019-2020 heeft het RMC 1293 vsv dossiers gehad. 834 jongeren zijn in traject geweest of zijn dit nog steeds (177). 260 jongeren zijn door de RMC trajectbegeleiders terug begeleid richting onderwijs en 169 zijn begeleid richting werk. Een aantal jongeren is begeleid richting de hulpverlening en 62 mensen hebben een uitkering aangevraagd. Bij deze laatste groep werken we samen met de jongerencoaches van Werk en Inkomen en spreken goed af wie de regie heeft.

Er zijn ook jongeren die geen contact met ons willen en/of onbereikbaar zijn. Hiervoor hebben we respect maar we blijven op regelmatige basis contact met ze zoeken.

De minister wil de aanpak vsv verder intensiveren om de stijging om te buigen. Hierbij erkent zij dat voortijdig schoolverlaten een complex en hardnekkig vraagstuk is en wil ze graag met eenzelfde inzet en betrokkenheid van veel partijen aan de slag. De minister houdt hierbij vast aan de doelstelling van landelijk maximaal 20.000 nieuwe vsv-ers in 2024.

De corona crisis gaat zeker effect hebben op de aanpak van de voortijdig schoolverlaters. De arbeidsmarkt zal krimpen, jeugdwerkloosheid zal stijgen, te weinig stageplaatsen etc. De effecten van de crisis zullen uiteraard van invloed zijn op de activiteiten die we gaan ontwikkelen voor de vsv-ers.

We zijn gestart met een pilot op twee locaties van het MBO. In deze pilot bespreken we maandelijks de vsv-ers. Wat is de reden van uitval? Is RMC+/SAW betrokken geweest? Is er een overdrachtsformulier door het onderwijs naar het RMC verstuurd? En hoe is het RMC in gesprek met de jongere. Met andere woorden: hebben we alle afgesproken processen zorgvuldig doorlopen.

Deze pilot geeft inzicht en begrip voor elkaars processen. Door een open gesprek met elkaar te voeren maken we een verbeterslag op deze locaties. Ook hier geldt dat deze pilot door corona helaas stil is komen te liggen. De afspraak is wel dat we dit zo spoedig mogelijk weer oppakken en uitbreiden met meer locaties.

Oude vsv-ers

Bij het terugdringen van voortijdig schoolverlaten gaat het niet alleen om nieuw uitgevallen jongeren, maar ook om jongeren die al voor dit schooljaar uitvielen. Ook deze jongeren zijn uiteraard goed in beeld bij het RMC. Veel jongeren hebben geen behoefte aan begeleiding. Ze geven vaak aan dat ze geen hulp nodig hebben of het zelf uit willen zoeken. Regelmatig komen we moeilijk in contact. Dan gaan we op huisbezoek. Als jongeren aangeven geen contact te willen, proberen we het na drie maanden opnieuw. Het is vaak een kwestie van timing. Soms komen we op het goede moment en staat een jongere open voor een nieuwe stap. Juist daarom is het zo belangrijk om geregeld contact te houden met vsv-ers.

De begeleiding van vsv-ers vereist maatwerk en flexibiliteit. We maken steeds meer gebruik van de mogelijkheid om maatwerk te bieden passend bij de behoefte en ondersteuning van de jongere. Ingrado, de beroepsvereniging van leerplicht en RMC, heeft een manifest ontwikkeld. Ook hierin staat maatwerk centraal. De centrale boodschap van het manifest is om inzet te plegen op alle minder zelfredzame jongeren, 1 regievoerder voor iedere jongere en afstemming van wet- en regelgeving waardoor maatwerk mogelijk is.

Bij de begeleiding van de jongeren kunnen we gebruik maken van een ruim aanbod van trajecten. Enkele voorbeelden hiervan zijn een traject bij het REA college, Route Rubicon, Subrosa, Horizon, Elker. Naast deze maatwerktrajecten kunnen de jongeren ook gebruik maken van een aantal succesvolle trajecten die we afgelopen jaren ontwikkeld hebben. Binn'stad en 'Wat wil je nou' zijn hier voorbeelden van. Indien een traject met als doel terug naar het onderwijs niet haalbaar is, begeleiden we de jongere richting de arbeidsmarkt. De samenwerking met de afdeling Werk en Inkomen is hierbij erg belangrijk zodat afstemming kan plaatsvinden met de collega's van deze afdeling zodat duidelijk is wie de regie heeft en op wie de jongere terug kan vallen voor ondersteuning.

Kwetsbare jongeren

Per 1 januari 2019 is de wet 'regionale samenwerking vsv en jongeren in een kwetsbare positie' in werking getreden. De wet beoogt dat alle jongeren van 12 tot 23 jaar zonder startkwalificatie optimaal worden ondersteund in het vinden van een passende plek dankzij een sluitend vangnet van partijen uit onderwijs, gemeenten, zorg en werk; een sluitend netwerk.

Jongeren in een kwetsbare positie worden door OCW gedefinieerd als jongeren die onderwijs volgen in het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, het vmbo basisberoepsgerichte leerweg, en de entreeopleiding.

Om de overstap van deze jongeren goed te bewaken, hebben we bij de aankondiging van deze wet, een monitor ingericht voor deze doelgroep. Ons uitgangspunt hierbij is dat we alle jongeren in kwetsbare posities in beeld hebben en houden om tijdig problemen te signalen bij de overstap. We werken hierbij samen met vele partijen o.a. het onderwijs, de consultants van Route Arbeid, de collega's van WerkinZicht, de sociale teams etc. Een deel van de leerlingen van het PrO en VSO is niet in staat om door te stromen naar het MBO. Dit kan bijvoorbeeld te maken hebben met hun cognitieve vermogen of een psychische of lichamelijke beperking. Deze jongeren worden door de scholen en de gemeenten begeleid naar werk of een vorm van dagbesteding. Zij kunnen aanspraak maken op de begeleiding vanuit de gemeente doordat zij in het doelgroepenregister staan.

Route Arbeid en route dagbesteding

In 2015 is in de arbeidsmarktregio Groningen de Route Arbeid ontwikkeld. Het gaat om jongeren van het Pro/VSO die zonder startkwalificatie een plek op de arbeidsmarkt zoeken. Zij worden door middel van de Route Arbeid begeleid naar een afspraakbaan, beschut werk of een reguliere baan.

Route Arbeid is een methodische werkwijze en sluitende aanpak waarin PrO en VSO-jongeren vanaf 14 jaar tot 27 jaar toegerust, toegeleid en begeleid worden naar en op de arbeidsmarkt.

Direct betrokken partijen bij Route Arbeid zijn:

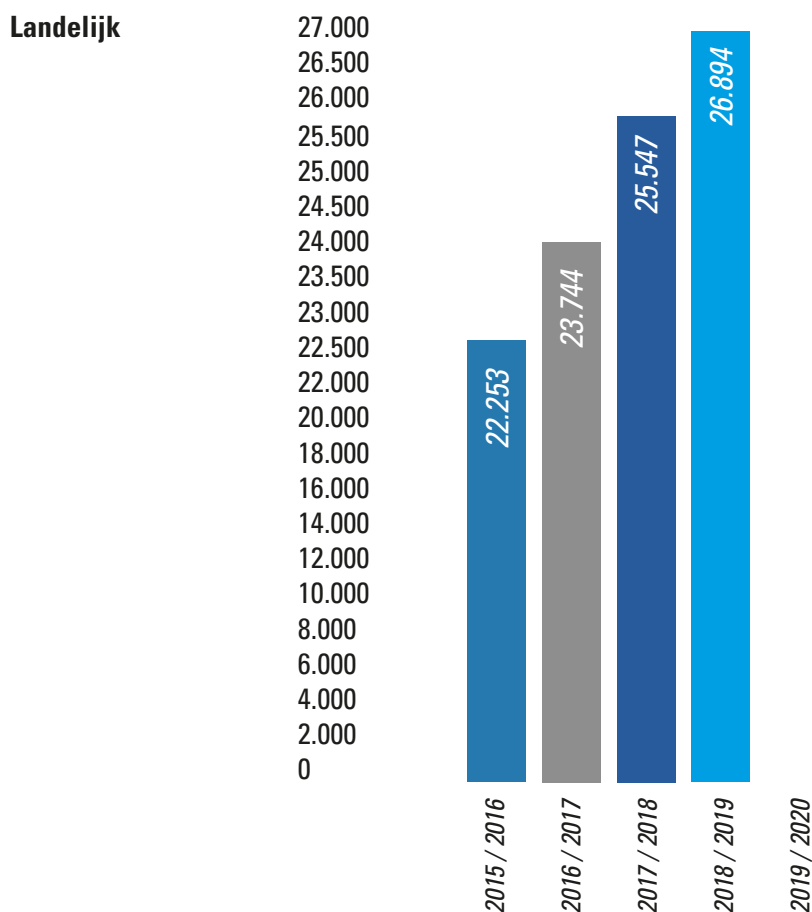
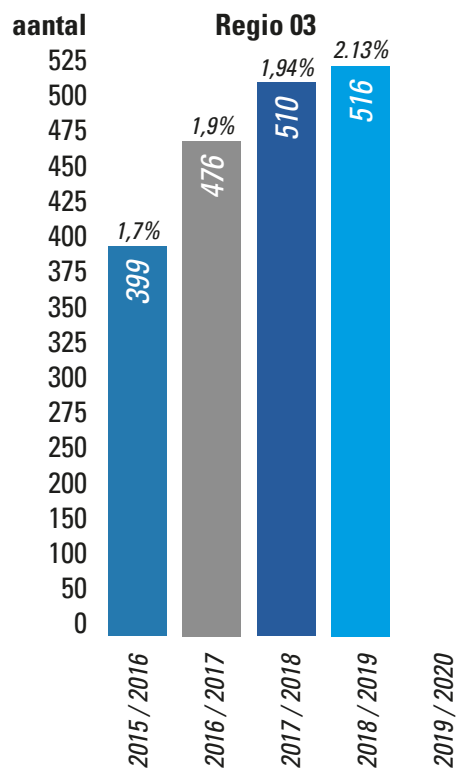
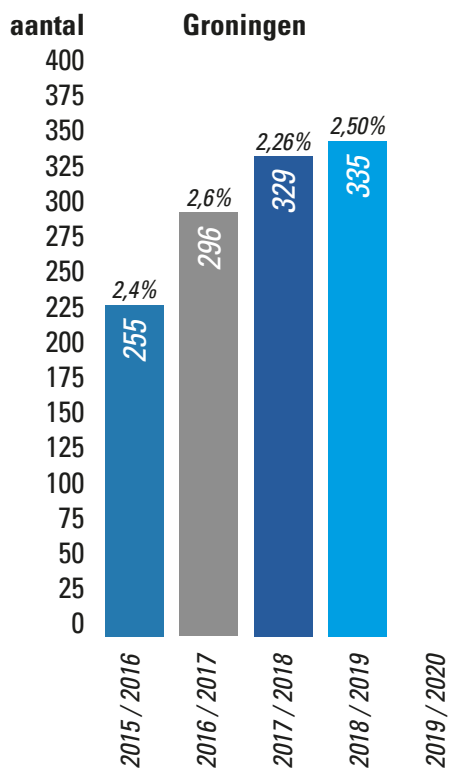
- a. De PrO- en VSO-scholen
- b. De MBO-scholen
- c. Werk en Inkomen (gemeenten en UWV)
- d. het RMC (verantwoordelijk voor een sluitend netwerk kwetsbare jongeren en monitoring)
- e. Jeugdhulp en WMO (gemeentelijke afdelingen en RIGG)

Voor leerlingen die naar vervolgonderwijs gaan wordt er gewerkt met de Route Entree. In aanvulling op de Route Arbeid en de Route Entree is er vraag naar een route voor leerlingen met het uitstroomprofiel dagbesteding: een Route Dagbesteding. Dit zijn jongeren met meer beperkte ontwikkelmogelijkheden die mogelijk een langere weg nodig hebben om tot Route arbeid te komen.

Uit onderzoek blijkt dat jongeren (en volwassenen) die werken zich gelukkiger voelen, meer gewaardeerd, en substantieel minder een beroep doen op zorg. Met de route dagbesteding willen we bereiken dat het arbeidspotentieel van jongeren die uitstromen met het profiel Dagbesteding zoveel mogelijk wordt benut. De jongere kan zich met goede leerdoelen en begeleiding via arbeidsmatige dagbesteding, ontwikkelen en alsnog in aanmerking komen voor een afspraakbaan, beschut werk of regulier werk. Om de mogelijkheden van deze jongeren te benutten is het van belang dat jongeren met uitstroomprofiel dagbesteding in beeld blijven en we de ontwikkeling blijven volgen. De jongeren die blijvend zijn aangewezen op dagbesteding stromen door naar een Wajong-uitkering. De Route Dagbesteding is in de gemeente Groningen in ontwikkeling.

Cijfers RMC

Vsv-ers jaarlijks in de gemeente Groningen, regio 03 en landelijk

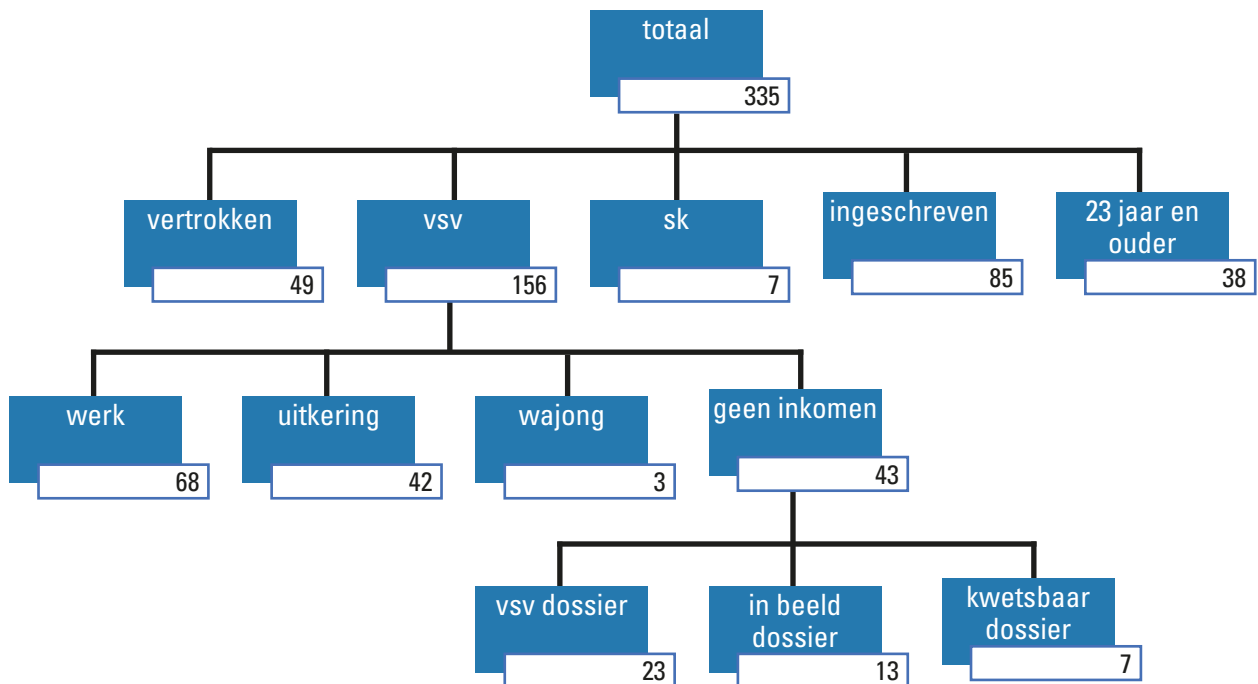

De vsv-cijfers van 2019-2020 kunnen we nog niet presenteren. Deze cijfers ontvangt het RMC van DUO in het vierde kwartaal van 2021.

Preventieve maatregelen RMC

	RMC+(18-)	RMC+ (18+)	Totaal
Wordt uitgeschreven	1	2	3
Waarschuwing (alleen bij 18-)	11	1	12
Onterechte melding	0	4	4
Duo melding geadviseerd (te veel verzuim)	1	3	4
Terug naar school	46	99	145
Niet verschenen	2	12	14
Al in traject bij RMC	1		1
Totaal	62	121	183

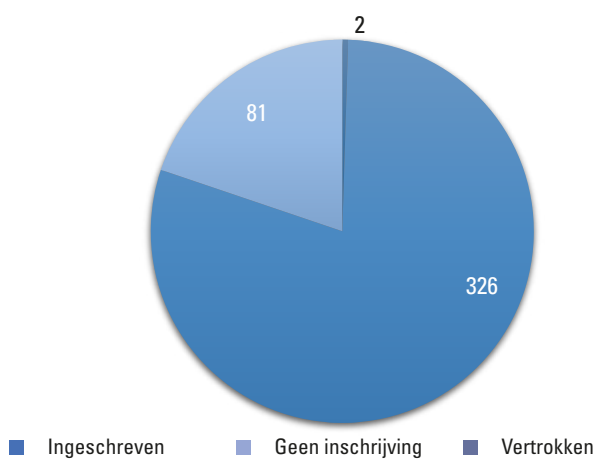
Vsv 2018-2019 definitief een jaar later

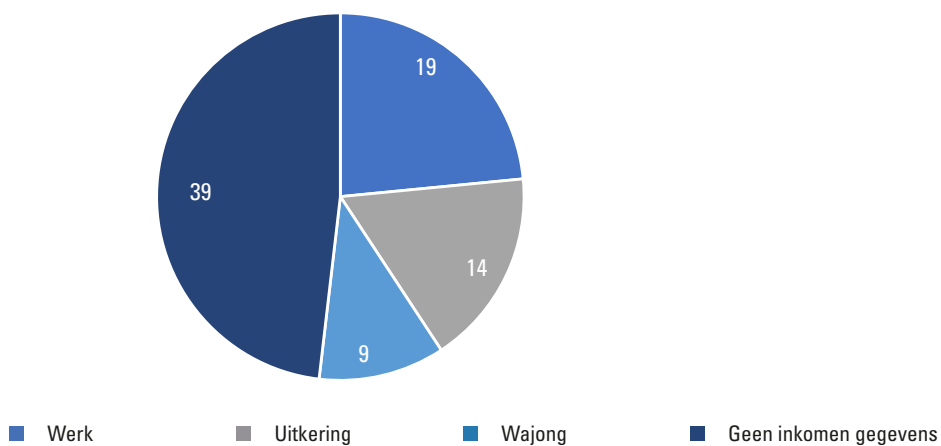
Kwetsbare jongeren JIKP, lijst 2019-2020

Van / naar	MBO-1	MBO-2	geen onderwijs	Eindtotaal
MBO-1	63	0	0	63
PRO	25	16	26	67
VMBO BB& LWOO BB	34	114	7	155
VSO	17	14	47	78
Geen onderwijs voorgaand schooljaar	46			46
Eindtotaal	185	144	80	409

Stand van zaken Groningen december 2020

Kwetsbare jongeren zonder schoolinschrijving

Kaders en begrippen

Beleidskader:

De gemeente Groningen stelt zich ten doel in het onderwijs iedereen zoveel mogelijk gelijke kansen te bieden. Achterstanden proberen we al op jonge leeftijd te voorkomen en segregatie proberen we tegen te gaan. Samen met de schoolbesturen werken we aan onderwijs dat goed op elkaar aansluit, dat aansluit bij de leerlingen en tegemoetkomt aan de vraag op de arbeidsmarkt. Om kinderen en jongeren optimaal uit te dagen zich te ontwikkelen en hen zo goed mogelijk voor te bereiden op de toekomst.

We willen dat Groningen een stad is waar:

- kinderen en jongeren optimale kansen krijgen hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen;
- alle kinderen en jongeren naar school gaan en hun schooltijd afronden met een diploma.

De afdeling Leerlingzaken levert een bijdrage aan de uitvoering van het programma onderwijs. Ze richt zich met name op het voorkomen van schooluitval. Elk kind heeft recht op onderwijs, we spreken dan ook liever van leerrecht in plaats van leerplicht! De leerplichtambtenaren, de medewerkers van de leerlingenadministratie, het leerlingenvervoer en het RMC maken zich hier sterk voor.

Samen met het kind, de jongere, de ouders, de scholen, de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs, directie Werk en Inkomensdienstverlening, DMO, de GGD, WIJ Groningen, Openbaar Ministerie en verschillende maatschappelijke organisaties zijn we aan het werk om kinderen en jongeren in staat te stellen naar school te gaan. Het uiteindelijke doel is dat kinderen economisch en sociaal maatschappelijk gezien zo zelfstandig mogelijk worden en hun talenten ontwikkelen. Waar school niet haalbaar is zoeken we samen naar een passend alternatief.

Wettelijk kader

LEERPLICHTWET

Kinderen mogen vanaf hun 4e jaar naar school en vanaf hun 5e jaar zijn ze leerplichtig. Ze hebben dan de plicht om naar school te gaan. Kinderen zijn leerplichtig tot en met het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. Ouders of verzorgers zijn verantwoordelijk voor de schoolinschrijving van hun kind en ze moeten er op toezien dat hun kind naar school gaat. Jongeren tussen 16 en 18 jaar hebben een kwalificatieplicht, zij moeten naar school totdat ze een startkwalificatie hebben behaald.

De Leerplichtwet is een belangrijk instrument bij het tegengaan van ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten. De leerplichtambtenaar houdt toezicht op de naleving van de wet en kan handhaven als dit nodig is. Hij is hiervoor beëdigd door de burgemeester en is daarnaast buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA). De acties van de leerplichtambtenaar kunnen gericht zijn op de ouders/verzorgers, de jongere zelf of de school.

Een verwijzing naar Bureau Halt of het opmaken van een proces-verbaal tegen ouders en/of kind kan daarvan het gevolg zijn. Dit proces-verbaal wordt naar de rechtbank gestuurd waarna er een zitting volgt en de rechter een uitspraak doet. Ook daarna blijft de leerplichtambtenaar betrokken totdat het kind daadwerkelijk naar school gaat. Wat de school betreft is de onderwijsinspectie het controlerend orgaan, maar de leerplichtambtenaar kan signaleren dat de school de verplichtingen van de leerplichtwet niet nakomt en dit bij de inspectie melden. Hier moet een schriftelijke waarschuwing aan vooraf gaan. De leerplichtambtenaar kan door zijn opdracht en bevoegdheden het leerrecht van kinderen beschermen.

PASSEND ONDERWIJS EN JEUGDHULP

In de Jeugdwet en de Wet Passend onderwijs is bepaald dat gemeenten en samenwerkingsverbanden een plan moeten maken waarin ze beschrijven hoe ze jeugdhulp en passend onderwijs organiseren. Beide partijen hebben de verplichting om deze plannen met elkaar te bespreken.

De school is een belangrijke plek om problemen vroeg te signaleren, zodat snel en adequaat lichte hulp verleend kan worden en voorkomen kan worden dat problemen escaleren. In de gemeente Groningen hebben we dit vormgegeven door twee stedelijke WIJ teams voor het VO (VO-Wij team) en MBO (MBO team School als Wijk). Deze medewerkers vormen op elke school met de andere partners die aan de school verbonden zijn (onderwijs, samenwerkingsverband Passend Onderwijs, GGD en leerplicht/RMC) een ondersteuningsteam op de school. De zogenaamde AOJ teams (aansluiting onderwijs jeugdhulp) werken op het VO sinds enkele jaren naar grote tevredenheid. De implementatie op het PO is gestart en wordt in schooljaar 20/21 verder uitgevoerd. Op het MBO werken we al langer op deze manier.

Door deze teams kunnen kinderen en jongeren snel worden geholpen als dit nodig is, omdat alle professionals vanuit eigen rol en expertise kunnen signaleren, meepraten, meedenken en ingrijpen.

RMC WET- EN REGELGEVING

Met ingang van 1 januari 2002 is de Wet houdende regels inzake de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdige Schoolverlaten in werking getreden. Met deze wettelijke regels is het beleid ten aanzien van het voortijdig schoolverlaten verankerd dat de rijksoverheid sinds het begin van de jaren negentig gevoerd heeft. In de wet is vastgelegd dat het bestrijden van voortijdig schoolverlaten een gezamenlijke taak is van de schoolbesturen en de gemeente. Vanaf 1 januari 2002 zijn de schoolbesturen verplicht om voortijdig schoolverlaters te melden bij de gemeente.

De wettelijke regeling aangaande het voortijdige schoolverlaten is niet vastgelegd in de leerplichtwet of in een aparte RMC wet, maar in de volgende onderwijswetten:

- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet op de expertise centra
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs

Per 1-1-19 is de 'wet regionale samenwerking vsv en jongeren in een kwetsbare positie' in werking getreden. Het uitgangspunt van deze wet is dat alle jongeren van 12 tot 23 jaar zonder startkwalificatie optimaal ondersteund worden bij het vinden van een passende plek dankzij een sluitend regionaal vangnet van partijen uit onderwijs, gemeenten, zorg en arbeid. De regionale aanpak vsv wordt hiermee structureel geborgd en verbreed.

Schoolverzuim

Als leerplichtige kinderen niet naar school gaan is er sprake van schoolverzuim. We maken hierbij onderscheid tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim. Ziekte is een voorbeeld van geoorloofd verzuim. Leerplichtambtenaren hebben wettelijk gezien alleen een rol wanneer er sprake is van ongeoorloofd verzuim. De wet onderscheidt twee soorten: absoluut verzuim en relatief verzuim. Bij absoluut verzuim staat een kind niet ingeschreven bij een school, bij relatief verzuim is er wel een schoolinschrijving. Toezicht houden op naleving van de Leerplichtwet is alleen mogelijk als de scholen aan- en afwezigheid van leerlingen consequent registreren en verzuim daadwerkelijk melden. In de wet staat exact beschreven wanneer dit moet. Ook is het belangrijk dat scholen kinderen correct, zorgvuldig en tijdig in- en uitschrijven. In de leerplichtwet staat wanneer een leerling mag worden uitgeschreven en welke plichten een school heeft als een leerling niet geplaatst kan worden.

Absoluut verzuim

Bij absoluut verzuim is een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling zonder dat daarvoor een vrijstelling geldt of is verleend. De leerlingenadministratie controleert wekelijks de schoolinschrijvingen die gerapporteerd worden door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) en doet onderzoek wanneer er geen schoolinschrijving is van een leerplichtige of kwalificatie plichtige jongere. Wanneer hieruit blijkt dat de jongere geen school bezoekt, wordt er door de leerplichtambtenaar zo snel mogelijk contact opgenomen met ouder(s) en kind.

Relatief verzuim

Relatief verzuim is ongeoorloofd verzuim van een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere die wel op een school staat ingeschreven, maar zonder toestemming of geldige reden te vaak te laat komt of afwezig is.

Luxe verzuim

Luxe verzuim is een speciaal soort relatief verzuim. Van luxe verzuim is sprake wanneer ouders, zonder toestemming van de schoolleiding, hun kinderen buiten de schoolvakanties van school houden om hen mee te nemen op vakantie. Ouders kunnen een schriftelijke aanvraag voor extra vakantie en verlof indienen bij de schoolleiding via een aanvraagformulier. Voor aanvragen van extra verlof voor meer dan 10 dagen ligt de beslissingsbevoegdheid bij de leerplichtambtenaar.

Langdurig relatief verzuim

Een langdurig relatief verzuimer is een leerplichtige of kwalificatieplichtige leerling die wel op een school staat ingeschreven maar niet naar school gaat. Als een leerling langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimt, zonder dat er sprake is van vrijstelling van leerplicht, wordt hij zo gedefinieerd.

MAS – Methodische Aanpak Schoolverzuim

Bij de aanpak van schoolverzuim is het belangrijk dat snel stappen worden gezet om schooluitval te voorkomen. Wat daarbij helpt, is een methodische aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase. De leerplichtambtenaren werken zoveel mogelijk volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim, de MAS. Deze methode is in 2017 ontwikkeld door Ingrado, Halt, Openbaar Ministerie en de Raad van de Kinderbescherming. De visie en aanpak wordt gedeeld door de VNG. De MAS beschrijft in een stappenplan vier routes bij meldingen van ongeoorloofd verzuim: vrijwillige jeugdhulp, Halt-straft, dwang in civielrechtelijk kader en dwang in strafrechtelijk kader. Bij verzuim met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp voorop. De leerplichtambtenaar maakt alleen proces-verbalen op als de andere drie routes niet wenselijk of niet haalbaar zijn.

Vrijstellingen

In sommige situaties kunnen ouders een vrijstelling van de leerplicht aanvragen bij de woongemeente. Meestal is deze voor 1 schooljaar, maar soms wordt de vrijstelling afgegeven voor de rest van de leerplicht dus tot 18 jaar.

Verklaring van vrijstellingen per soort

De leerplichtwet van 1969 geeft de volgende vrijstellingsgronden van inschrijvingsplicht:

Art. 5 onder a: psychische en/of lichamelijke klachten kind. Het kind is op basis van psychische of lichamelijke gronden ongeschikt om tot een school te worden toegelaten. Ouder(s) of verzorger(s) moeten hiervoor een verklaring van een onafhankelijke arts overleggen.

Art. 5 onder b: bezwaar tegen levensbeschouwelijke richting van buurtscholen. Ouders hebben dan bezwaar tegen de levensbeschouwelijke richting van alle scholen in de buurt.

Art. 5 onder c: onderwijs in het buitenland. Het kind staat ingeschreven bij een Nederlandse gemeente maar volgt onderwijs in het buitenland. De duur van deze vrijstelling is nooit langer dan de duur van een schooljaar.

Art. 5a: rondreizen voor baan. De ouder leidt met het kind een trekkend bestaan, als kermisexploitant of circusmedewerker. In dit geval krijgt het kind onder voorwaarden een deel van het jaar een vrijstelling van de leerplicht.

Art. 15: een kwalificatieplichtige jongere krijgt een vrijstelling vanwege bijzondere omstandigheden, waarbij is aangetoond dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

Ouders/verzorgers kunnen voor 1 juli voorafgaand aan het schooljaar waarvoor de vrijstelling is bedoeld, middels een kennisgeving een beroep doen bij de leerplichtambtenaar. Indien zij voldoen aan de voorwaarden die de Leerplichtwet stelt, zijn zij van rechtswege vrijgesteld. Dit geldt voor artikel 5 onder a, b en c en 5a. Voor artikel 15 moeten ouders/verzorgers een aanvraag indienen waarover de leerplichtambtenaar binnen 8 weken moet besluiten.

Vervangende leerplicht: ook kan er een vervanging van de leerplicht/schoolgang verleend worden. In deze gevallen kan de leerling het onderwijs niet volledig volgen en heeft dan (deels) een andere dagbesteding. De leerling blijft wel ingeschreven op de school. Deze regeling valt in de leerplichtwet onder artikel 3a en 3b. Dit wordt in Groningen vrijwel niet toegepast, mede doordat de wet- en regelgeving van het onderwijs meer mogelijkheden biedt voor onderwijstijdverkorting in bepaalde situaties.

Thuiszitters

Tot en met 1 oktober 2020 hanteert het ministerie de volgende definitie: thuiszitters zijn alle kwalificatie- en leerplichtige jongeren die meer dan drie maanden absoluut of langdurig relatief verzuimen. Er wordt gewerkt naar een landelijke eenduidige definitie waarin ook jongeren die korter dan 3 maanden thuis zitten worden meegeteld.

Contactgegevens

Hoofd Leerlingzaken

Sanwi Visser

RMC coördinator regio 03 Centraal en Westelijk Groningen

Philma Verweij

Bezoekadres

Kreupelstraat 1, 9712 HW Groningen

Telefoon

14 050

E-mail

leerlingzaken@groningen.nl